

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

Sermo I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

De sancto Andrea

Incipiunt sermones

de sancti venerabilis magistri Nicolai de
Blonie. decretorum doctoris. capellani epi
scopi Bononiensis.

De sancto Andrea Sermo I.

Venite post

Venite post me facia vos fieri pi-
scatores hominum. **Matth. iij.** Quonia
vt ait magnu lumen
eccleie beatissim^o Au-
gustin^o i qda omelia
sup **Iohem.** z etiā in
q^o. super eplam. i. ad
Thimot. Nulla alia
causa venendi xpm in
hoc mūdu fuit nisi
pccōres saluos facere. Nā vt ait **Ambrosi.**
sup **Lucā.** Ille iust^o venit ad nos pccōres.
vt ex pccōribus faceret iustos. Pius venit
ad impios. vt nos faceret pios. Humilis
ad supbos. vt ex supbis faceret hūiles. Et
q̄b^o patere pōt magna dei erga gen^o huma-
nū miseratio. q̄ p salute ips^o dignat^o est ad
terras descēdere. z lapsos in imis ad sum-
ma reducere. Verū qz vni genit^o dei fili^o. z
si humanū gen^o potuit ad viā salut^o z veri-
tatis reuocare p potentia in q̄ equal^o est dō
p̄i. voluit tñ b^o facere per sapientia. vt tan-
to mirabilior in homib^o appareret benigni-
tas z excellētissima bonitas tanti redēpto-
ris. quo p aliquā creaturā mysteriū opera-
ret salutis. Quo factū est vt ipse veniens in
mūdu. q̄sdaz de hoib^o simplicib^o z idior^o in
suā vocare dignat^o est familiaritatez. q̄les
fuerūt sancti apostoli scz petr^o z andreas.
quos de captura piscū in capturas hoim
vocauit. **Un̄** dicit **Criso.** sup **Matth.** q̄ int
cetera q̄ mūdu de xpo mirabatur vnus
hoc q̄ totū mūdu p tam paucos idioras
cōuertit. Et vere mirabilis sapia filij dei in
hoc apparuit. qz ex paucissimis imperitissi-
mis z abiectissimis multiplicata sūt. nobi-
liata sunt et sublimata sunt copiosissima
agmina. clarissima ingenia. dulcissima elo-
quia doctor^o acutor^o z facundoz. **Inquit**
Aug^o. eplā. ij. ad volusianū. Doc autē oc-
culto dei iudicio z abscondito consilio dei
actū est vt piscatores illiterati mitterētur
ad pdicandū. ne fidēs credentiū fruti hu-
mane z eloquētie sed doctrine dei deputa-

ret. Ita dicit **Hiero.** sup **Matth.** libro. i. tra-
ctans xpm nri thematis quō xps vocando
aplos dicit. Venite post me facia vos fie-
ri piscatores hoim. **Aue maria.** In q̄bover-
bis tria describunt. Primo em describit
xpi inuitatio. q̄ aplos ad se vocauit. **Lum**
dr. Venite. **Secō** describit inuitatiois rō.
quā in se xps demonstrauit. **Tū** dicit. post
me. **Tercio** adiūgit venietū ad xpm z imi-
tantū magna remuneratio. cū subdit. Fa-
ciam vos fieri piscatores hoim.

Quā in h^ois premis
describit xpi
inuitatio. q̄ aplos ad se vocauit. **Lū** dr.
Venite. Pro q̄ sciendū qz vt videmus ad
sensum qm hō intrat ecclesiā vt audiat ma-
tutinas de aliq̄ scō. statim p inuitatorum
pōt cognoscere in q̄nta veneratiōe scūs il-
le habeat ibidē. Quia in serialib^o diebus
sufficit tñ vn^o ad cantādū inuitatorū. s^z
in festo tāto plures q̄nto solēnius est festū.
Moralit^o inf nos mulci dñi colunt vt dicit
apls i. **Cor.** vij. mūdus. caro. demon. z de-
us glōsios. **Videamus** ergo q̄s istoz plu-
res habeat in suo choro ad cantādū inui-
tatorū. z inueniē^o qz de^o habet paucissi-
mos. ocs aut aliq̄ hnt i maxima copia. **Si**
em volum^o videre. certe multos mūd^o ha-
bet. Nā senes z iuuenes z pueri a cunabul^o
extracti statim alliciunt statim inuitant et
animant ad colēdū mūdū. **Ite** vt fiat mer-
cator. ille vt fiat miles. alius vt fiat diues. z
sic de alijs. Ita qz in mūdo vnus alter inui-
tans dicit. **Venite** fruamur bonis **hap.**
ij. **Un̄** **Iudo.** de sūmo bono dicit. qz valde
difficile est homi in mūdo cōuersanti cum
mūdānis qm eis adhereat. z ita avicū ma-
near illib^o. in q̄bo z si nō cito implicat ali-
q̄ tñ attrahit. nec diu pōt esse secur^o qz pe-
riculo fuerit prim^o. Quot sunt q̄ diebo ist^o
inuitat homies ad mūdi p̄emptū. ad pro-
pria ac se p suis peccat^o totalit^o relinquēdū
Certe vel nulli vl pauci. imo tant^o strepit^o
est mūdi. q̄ illi q̄ dicūt inuitatorū xpi vir i
aliq̄ pnt audiri. **Diabolus** etiā p suos ma-
liciosos inuitat ad subuertendū multos.
Un̄ maliciosi hoies q̄ bonis inuidēt. can-
tant illud **Diere.** xvij. **Venite** cogitemus
ptra iustū cogitatioes. pcuriam^o cū lingua
z nō attendam^o ad vniuersos smones ei^o.
Percutere hoim lingua ē pcludere sibi vi-
am rñdendi. vt nihil possit dicere p seipso.

vel peccare hominē lingua potest esse fal-
sum cōspirare et testificari cōtra hominem.
Diabolus etiā cantat inuitatorū supbie et
ambitionis. **Iuxta illud. Venite faciam⁹**
nobis ciuitatē et turrim cui⁹ cacumen prin-
gat ad celū. et celebremus nomē nostrum.
Benef. xi. **Horāter dicūt faciam⁹ nobis ci-**
uitatē vt inuāt q̄ cū labore puenit ad am-
bitiōē. **Dñes em̄ ambitiosi in maximis**
laborib⁹ sunt p honorib⁹ psequēdis. in tan-
tum q̄ si certā partē laboris facerēt ppter
deū maximū meritū forent. **Sudāt em̄. pa-**
tunt discriminariū. et defectū victualū.
mentunt. adulant. simulant sanctitatē hū-
milant. et sic semp sunt pauidi et attentī ne
dicant quod displiceat. cunctos honorāt.
cunctis obsequunt. assurgūt. amplectūt.
applaudūt. blandiunt. inquit **Inno. lib. de**
vilitate humane pditionis. **Cū de talib⁹ ve-**
rificat illud **Quidq̄ in lib. de arte amandi.**
Et si nullus erit puluis tu excute nullum.
Laro etiā p suos cantat inuitatorū vo-
luptatis et occupatiōis. **Iuxta illud **Sap.****
ii. **Venite et fruamur bonis que sunt et yra-**
mur creatura tanq̄ in iuuentute celeriter.
Vino p̄cioso et yngēto nos impleam⁹. et nō
pretereat nos flos t̄pis. **Duo dicūt. scz pre-**
cioso vini. et nimā quantitātē. quia vino
precioso impleam⁹ nos. **Nō sufficit em̄ gu-**
losis et intemperat⁹ bibere vinū qualecūq̄
sed p̄ciosum. **Rec bibere ad mensurā s; ad**
plenitudinē. cum tñ natura hūana modi-
co sit p̄nta. vt dicit **Boet. ii. de cōsola. p.**
sa. v. **Et Ap̄lus. i. Thimo. vi.** **Habētes ali-**
menta et quib⁹ regamur his p̄nti sumus.
Addunt autē. et yngēto. p quod intelligūt
tur electuaria ad iocū de bibendū. vt ad yn-
gendū corpa et facies vt mag⁹ resplendeāt.
Addunt. et non p̄treat nos flos t̄pis. quin
scz de singulis florib⁹ n̄ras delicias habea-
mus. **Sequit̄ ibidē. Coronem⁹ nos rosis**
scz lasciuie s̄m **Rober. Nol. S; certe po-**
stea coronabunt̄ tribulatione. **Unde **Isa.****
xxij. **Coronās coronabit te dñs tribulati-**
one. **Tūc dicēt reprobi illud **Trenoz. vlt.****
Defecit gaudiū cordis n̄ri. s̄sus ē in luctū
chorus n̄r. cecidit corona capitis nostri. vt
nobis qz peccauimus. **P̄ter istos malos**
inuitatores. inuitator est optim⁹ christ⁹. q̄
suis hic in euāgelio dicit. **Venite. Venite**
etiā inquit filij audite me. timorē dñi doce-
bo vos. **Ps. xxxij.** **Bonus inuitator et crea-**

tor. qui incipit inuitare ad timorē. a q̄ inci-
pit salus humana. **Eo q̄ inuitū sapiētie sit**
timor dñi **Eccl. i.** **Venite ergo passib⁹ mē-**
tis audite me aure intelligētē et obedietē.
timorē domini docebo vos. nō mūdi. non
hominū. sed dñi q̄ est timor filialis. **Hunc**
ergo christ⁹ docet vt bon⁹ magister **Mat.**
x. **Nolite timere eos q̄ occidunt corpus. et**
post hec nihil habēt qd̄ faciant. veritatem
ostendā vobis quē timeatis. **Time eum**
q̄ dñi occiderit corpus habz potestātē mit-
tere aniam in gebennas. **Venite ergo non**
ad mundi vanitatē. sed ad celi claritatem.
Venite nō ad diaboli astucias et fallacias.
sed ad dei iusticias. **Nō ad carnis delicias**
sed ad eternas delicias. **Si obediendū ē**
pape. impatori. regi. duci. aut cuiuscūq̄ dñi
qui inuitat ad cōiūctū terrenū. vel sedū so-
lacium. quāto magis huic dño regi regum
immortali. tam potētī cui nullus pot̄ resi-
stere. tam potētī cui nullus potest tradi-
cere. aut corā eo se excusare. tam benigno q̄
nō potest aliqd̄ incōgrui persuadere. **Hoc**
ponderabāt̄ isti apostoli **Petrus et Andre-**
as in christo. ideo statim relicq̄ om̄ib⁹ secu-
ti sunt eū. vt dicit̄ in fine euāgelij. **B**
Dixi secūdo q̄ in s̄bis p̄mis-
sis subdit̄ inuita-
tionis ratio quā in se christ⁹ demonstrauit.
Lū dicit̄. Post me. q̄si di. **Nō pigeat vos se**
qui dominū. et itinerare viā p quā ego pus
ambulauī. qz nō est seruus maior dñi suo.
Nobis. xv. **Ad hoc em̄ (vt dicit̄ **Aug.** in li-**
bro de vera religione) omnia bona christ⁹
cōtempnit vt cōtempnenda monstraret. **Et**
oia mala sustinuit. vt sustinēda p̄cipet **Un-**
de tota vita christi in terris quā gessit p bo-
minē disciplina moruz fuit. **Ad hanc ergo**
inuitans ap̄los et nos in apostolis dicit et
hodie. **Venite post me.** **Pagna em̄ ratio**
est sequi christū. et quo ip̄e p̄cessit et viam
fecit. faciendo qd̄ docuit. vt dicit̄ **Actū. i.**
Circa quod est sciendū. quia quosdā domi-
nus ad se vocat. quosdā secū. quosdā post
se. **Ad se vocat incipientes vel actiuos **S;****
cum vocat proficiētes siue cōtemplatiuos
Post se vocat prelatos et p̄fectos. De p̄mo
scilicet quādo vocat ad se dicit̄ **Mat. xi.**
Venite ad me omnes qui laboratis et one-
rati estis. et ego reficiā vos. **Duo dicit̄. labo-**
ratis et onerati estis. **Laborat enim peccat-**
or. ex eo qz habet difficultatem ad bñ op̄e-

De sancto Andrea

randū. cū sit vulnerat⁹ ⁊ debilis imo semi/
vius in naturalib⁹ relictus post peccatū
primi parent⁹. Unde Ps. Quoniam iniqui-
tates mee supgressę sunt caput meuz. et sicut
onus graue grauate sunt sup me. In hęc
su insinuat nobis pcellus tēptatōis. Tria
autem sunt quib⁹ cōparat tēptatio scz a/
qua. ignis ⁊ onus. p que pōt apparere qua/
liter tēptatio pcedat. Et primo psequit⁹
de aqua. **1^a** dicit. Iniquitates mee supgres-
se sunt caput meū. Qui em̄ tēptat primo
q̄si incingit pedem in aquā vsqz ad talos. ⁊
hoc cū malū cogitat. **2^a** cō ad ymbilicū
descēdit cū vsqz ad delectationē peruenit.
3^a Tertio ad mediū colli cū de pcurādo pec-
cato in verba egit. Quarto ad nares ⁊ oculo-
los mergit. quādo nec fetor peccati sentit.
nec dei iudiciū formidat. Quinto frons im-
mergitur. cū peccatus manifeste facere vel
iterare nō cōfundit. Sexto aque caput su-
pergrediunt cū multitudinē peccatorū in-
uoluitur. **Secūdo** cōparat tēptatio igni
q̄ primo mediocre stramen cōburit. Deinde
ad trabes ⁊ rectū serpit. ⁊ accendit do-
mū. Et de domo in domū transit ⁊ succen-
dit totam ciuitatē. **Eccī. xi.** A scintilla vna
augetur ignis. Cōparat etiā tēptatio o-
neri. **1^a** primo em̄ projicit diabol⁹ q̄si vnam
palā terre ad tumulationē peccatorū. cum
vnā carnalē vel terrenā cogitationē immi-
tit. **2^a** Secūdo humar. cū cogitationes imit-
tit ⁊ malaz affectionū congerit. Ad vltimū
lapidē obstinationis supponit p̄suetudi-
nē. **Treno. iij.** Lapsa est in lacum vita mea.
posuerūt lapidē sup me. hoc est ergo onus
graue. de quo dicit dñs. Venite ad me om-
nes q̄ laboratis ⁊ onerati estis. supple one-
re peccati. **3^a** Triplicit̄ onerāt peccata. vel qz
multa in numero. vel qz alte ascendūt i lo-
co. vel qz in fuiturē redigūt. **Und. j.** Esdre-
le. Iniquitates nostre multiplicatę sūt su-
per caput nostrū. ⁊ delicta nostra creuerūt
vsqz ad celuz. **Unde Johis. viij.** Qui facit
peccatū. seruus est peccati. Quātūcūqz tñ
bis grauat⁹ est homo. adhuc dicitur sibi a
chulto. Venite ad me omēs qui laboratis
⁊ onerati estis. scz onere grauissimoz pec-
catorū. **4^a** Secūdo vocat xps quosdā secuz.
De quo Johis. j. vbi discipuli q̄sierunt a
xpo. Rabi. vbi habitas. q̄ dicit eis. Venite
⁊ videte. **5^a** Venerūt ⁊ viderūt vbi maneret.
⁊ apud eū manserūt die illa. **6^a** Saliter petij

manere secū. id est. cū christo. ille sanct⁹ sa-
cro dexte. q̄ dicit. **Demēto** mei dñe duz
veneris in regnū tuuz. **Luce. xxiij.** Qui di-
cū est. Amen dico tibi. hodie mecū eris in
paradiso. **Istud** p̄tinet ad p̄ficientes ⁊ cō-
templatiuos. qui requiescūt cū xpo tanq̄
pueri in cubili. De quib⁹ dicit ille p̄z euan-
gelie. **Luce. xi.** Amice iā pueri mei mecuz
sunt in cubili. **Tertio** vocat christ⁹ quosdā
post se. vt platos ⁊ p̄fectos. de quib⁹ hic.
Venite post me. **Sup** quē locū post me di-
cit **Bern. sup Cantica s̄mone. xvi.** **Q** pau-
ci o dñe post te ire volunt. **Volūt** tecū frui
sed nō imitari. cōregnare cupiūt sed nō cō-
pati. **Et** tibi inducit historiā de balaam pro-
pheta. q̄ optabat vt aīa eius moreret mor-
te iustoz. **Optabat** sibi extrema iustoz. sed
nō p̄sentia. **Hic** dicit **Bern. q̄** multi optant
hodie mortē spūaliuz. etiā carnales existē-
tes. quoz tamē vitā abhorrent. **Nō** curāt
querere q̄ tamē desiderāt inuenire. cupien-
tes cōsequi. sed nolūt sequi. **Non** tales fue-
rūt isti apostoli quib⁹ christus aiebat. vos
estis q̄ p̄mansistis mecū in tēptatiōibus
meis. **Di** em̄ s̄m **Bern.** secuti sunt christū.
⁊ pedib⁹ ⁊ affectib⁹ quib⁹ ipse fecit notas vi-
as vitę. qui via veritas ⁊ vita est. dicens eis.
Venite post me. **In** istos autē est differen-
tia. **Nā** primi q̄ vocant ad xpm vt incipien-
tes. veniūt p viam mandatorū. **2^a** **3^a** **4^a**
Si vis ad vitā ingredi serua mādata. **Se-**
cundi q̄ vocant cū christo vt p̄ficiētes ⁊ cō-
templatiui veniūt p̄ semitā consiliorū. quib⁹
dicit **Matth. xix.** **Si** vis p̄fectus esse
vade ⁊ vende omīa ⁊ da paupib⁹ ⁊ sequere
me. **Tertij** q̄ vocant sequi xpm vt plati. ve-
niūt p̄ compendiiū virtutis superogationis
De **Deico. xij.** **Curram⁹** ad p̄positū nobis cer-
tamen. **Prelati** em̄ debēt esse parati ad po-
nendū anias p̄ subdit⁹ velocit. **Uñ** **Petr⁹**
ad xpm dicit. **Dñe.** Iube me ire ad te sup
aquas. **Matth. xxiij.** **Hoc** ē dicere. paratus
sum ⁊ in mortē ⁊ in carcerē ire p̄ ouib⁹ tuis
Talis fuit beatus Andreas. q̄ xpm p̄fecte
secut⁹ est. ita vt p̄ eo ⁊ p̄ suis fidelib⁹ eandē
mortē crucis sic tps pro eo subiret. in quo
magna glā dign⁹ est. **Quia** vt dicit. **Gloria**
magna est sequi dñm suū. **Eccī. xxiij.** **Et** in
hoc vt dicit **Bern. sup Cant. s̄mone. xxi. ex.**
pressa est forma oim platoz. qui nō p̄nt me-
lius sequi xpm q̄ vt teneāt normā vitę suę
⁊ morū ei⁹ app̄bendant disciplinā. vt ⁊ sic

abnegent semetipsos et tollant crucem suam et sequantur christum.

Dixi tertio q in vobis pmissis adiungit venientium ad xpm et imitantium cum magna remuneratio. Tu dicit. Faciam vos fieri pisces hominum. Pisces hominum sunt angeli qui piscantur christo lucrificantes animas fidelium. ut dicitur Matthei xii. Christo ascendente in navim cum discipulis factus est motus magnus in mari. Ubi dicitur glo. Mare significat presentis seculi. Ubi navis est ecclesia. discipuli in nave fideles christiani. hoc mare turbat periculis et temptationibus tribulationibus. Sunt autem triplices fideles in h mari. scilicet peregrini. mercatores. et pisces. Et in h triplici est navis in h mari. scilicet peregrinorum. mercatorum et piscatorum. Peregrini sunt penitentes. Quia secundum Hieronymum. Penitentia est secunda tabula post naufragium. Ad ista multi confugiunt sed pauci ad vitam perveniunt. quia multi sunt vocati. pauci vero electi. Secunda navis est mercatorum. hominum acrimorum. De qua propheta ultimo dicit. Facta est quasi navis in itinere. Glo. que accipit mercibus sedule instat. Sed certe ista navis cito submergitur si non habeat bonum vectorem. quia conscientia hominum acrimorum in h seculo cito periclitatur. si non habeat bonum ducem. informatorem. consilium. predicatorem. confessorem. Tertia navis est piscatorum. Pisces sunt predicatores et successores apostolorum in verbo dei. qui pisces capiunt pisces. Iam ab auge voluptatum et divitiarum huius seculi ad vitam quietis et contemplationis. Hoc autem fit tripliciter scilicet per piscatores tripliciter piscantur pisces scilicet lucana seu gurgustio. hamo et rete. Primo ergo piscantur predicatores animas fidelium gurgustio. et hoc exemplo bone diversificationis et exhibitionis. Lucana est sporta de pluribus lignis facta repagulum intra aliam sportam habens. Sic bonum exemplum de operibus factum. habet sportulam conscientie. ut quod foris ostendit in vita. intus habeat in conscientia. ne cum aliis predicet ipse reprobus efficiatur. et hoc est proprium piscatorum christi ut prius doceat opere. postea verbo. Sic fecit christus Actuum i. Lepit iesus facere postea docere. quia multum docet bona vita. secundum illud. Melius docet bona vita quam scriptura predicationis. Secundo hamo confessionis. quia sic hamo tenet verum piscis dependit. sic in confessione tenet verum homo capit. Neque enim quasi pauci pisces sunt qui

hamo capiuntur. id est pure confessionis. et si prius accipiunt tamen reuocant. et ideo extrahi non possunt de auge peccati Job. xl. An extrahere poteris leuiathan hamo. Petrus hamo pisces extrahit cum ore stateris inuenit Matthei xvii. Per staterem in ore confessiones accipit. Multi pisces capiunt sed non habent staterem in ore. quod fit cum non pure confessionem. Tertio capiuntur pisces anima et rethorica predicationis. qui multi simul capiuntur Jobis xxi. Ascendit petrus et trahit rete plenum magnis piscibus. Rete istud est predicationis sepe rumpitur tunc quando predicationis post recessum non curat. De apostolis piscantibus scribitur. quia non est ruptum rete eorum post resurrectionem domini. quod tamen ante resurrectionem legitur fuisse ruptum Lucam x. Per quod significat quia cum populus surgat a vicibus ad virtutes non rumpitur rete. Et cum predicator vivit sic docet. fortificat rete. Tu autem populus non curat precepta predicationis. et predicator non addit nec apponit virgum correctionis. nec refurgere facit negligentes. rumpitur rete et frustratur fructus predicationis. Quia igitur beatus Petrus et andreas fuerunt boni predicatores quorum rete non est ruptum. ideo multa cepit. multa dico milia animarum christifidelium. per quorum conversione multa prima reportauerunt. Sic enim dicit Hieronymus. predicator ubi dei habebit multiplicia gaudia. Iuxta illud. Super omnia bona sua possidet eum. Matthei xxiii. Quia secundum Iheronimum. non ut alii sed per ceteris aliis habebit eterna gaudia. tamen per sua bona vita. tamen per gregis custodia. i. Thimo. v. Qui bene per sunt per dupli honore digni habeantur. Et sic secundum Hieronymum. ex propriis viris habebit aurea. ex subditorum acquisitione aureola. Primum quia bene vixerunt. Secundum quia alios bene vivere docuerunt. Quod est bona remuneratio piscatorum qui hic honorantur a fidelibus. et in futuro a christo premiantur eternis gaudiis. Ad quod non producat eternus pater.

Sermo II. De sancto Andrea. II. Eluctis omnibus
R secuti sunt eum Matthei xiii. Licet ad commedationem scilicet pauperum possit sufficere quod hominem replet fructibus. Nam ut dicit Lassiudo. super Psal. c. Pauperes christi est egredi in seculo. sed sunt locupletes ex deo. vicibus vacui. sed fructibus pleni. despecti hominibus. acceptabiles deo. tamen super omnia pauperes sancta reddidit commedabiliter. ex eo quia locupletes